

ПРЕПОРУКЕ ЗА ОДВИЈАЊЕ НАСТАВЕ У ШКОЛАМА ЗА ШКОЛСКУ ГОДИНУ 2021/2022

1. Опште препоруке за организацију наставног процеса:

- 1.1. Сви радници школе требају активно бити укључени у спровођење свих мјера, те личним примјером ученицима указивати на значај придржавања прописаних мјера.
- 1.2. Дежурни наставници воде рачуна о придржавању мјера, о броју ученика и запосленог особља у објекту, школском дворишту, размаку између ученика, указују ученицима на потребу придржавања мјера, кориштењу дезинфекционих средстава и друго.
- 1.3. Наставни процес је неопходно организовати на начин да се осигура, колико је могуће, примјена физичке дистанце. Неопходно је подстицати физички размак као и појачану личну хигијену и хигијену простора.
- 1.4. Родитељи/старатељи који имају симптоме заразне болести (повишена тјелесна температура, респираторни симптоми као кашаљ и кратак дах, бол у грлу, малаксалост, бол у мишићима, пролив, повраћање...), или код којих постоји сумња или потврђена COVID-19 инфекција, као и они који су били у контакту са особама са потврђеном инфекцијом узрокованом вирусом SARS-CoV-2, не смију доводити нити одводити дјецу из школа, нити улазити у вањске (двориште, врт, игралиште) и унутрашње просторе установе.
- 1.5. У школу ограничити/контролисати улазак свих особа које нису запослене у школи, осим родитеља који долазе на организован родитељски састанак.
- 1.6. Испред улаза у школу, приликом довођења или одвођења ученика нижих разреда, особама се савјетује да држе физичку дистанцу од 2 метра.
- 1.7. Забранити све посјете школама (као што су позоришне представе, предавања спољних предавача и сл.) и посјете школама другим институцијама.
- 1.8. Учитељи и наставници између себе и у односу на друге запослене, требају осигурати физичку дистанцу од најмање 2 метра у затвореном простору. Наведена физичка дистанца се препоручује одржавати када је год могуће између учитеља/наставника и ученика.
- 1.9. У зборници учитељи/наставници примјењују физичку дистанцу од 2 метра, а посебно приликом одржавања састанака и договора.
- 1.10. У учионицама могу боравити искључиво ученици и њихови учитељи/наставници.
- 1.11. Кад год то прилике дозвољавају, поједине наставне јединице организовати на отвореном, укључујући и часове физичког васпитања.
- 1.12. Просторије је потребно обавезно провјетравати на сваком одмору или ако то временске прилике допуштају оставити отворене прозоре током наставе.
- 1.13. Свака планирана активност школе, ван редовних школских активности ће се процјењивати у складу са епидемиолошком ситуацијом и на основу тога ће се доносити коначна препорука.
- 1.14. У школи је обавезно поставити плакате са едукативним материјалима (према препорукама Института за јавно здравство Републике Српске).
- 1.15. Омогућити одржавање родитељских састанака уз примјену свих епидемиолошких мјера (дистанца, ношење маске, дезинфекција руку). Састанке треба одржавати у већим просторијама (сале, хол школе) или на отвореном (игралиште) гдје год је то могуће и то искључиво у вријеме након наставе и у што краћем временском периоду. Родитељском састанку смије присуствовати само 1 родитељ сваког ђака.

2. Препоруке за запослено особље:

2.1. Запослени у школама не могу долазити на посао уколико имају симптоме заразне болести (повишена тјелесна температура, респираторни симптоми: кашаљ и кратак дах, бол у грлу, затим малаксалост, бол у мишићима, пролив, повраћање...) или уколико је њима или члановима њиховог домаћинства изречена мјера изолације/карантина.

2.2. Запослени прије доласка на радно мјесто контролишу своју тјелесну температуру, те у случају повишене температуре не долазе на посао, обавјештавају директора и јављају се надлежном доктору.

2.3. На улазу школе врши се дезинфекција руку.

2.4. Наставно и остало особље школе обавезно носе маске цијело вријеме рада и боравка у школи. Уколико запослени користе маске за једнократну употребу исте је потребно промијенити чим се овлаже, запрљају или оштете. Када се скину, маске се не смију користити поново. Скинуте маске се одлажу у намјенске кесе постављене у канте са поклопцем које морају бити обиљежене за ту намјену и изван дотицаја ученика. Уколико се користе памучне маске запослени су дужни да током радног времена користе најмање двије маске које је потребно мијењати чим се овлаже или запрљају, а по потреби и чешће.

2.5. Сви запослени морају између себе осигурати физичку дистанцу од најмање 2 метра у затвореном простору. Наведена физичка дистанца се препоручује одржавати када год је могуће између запослених и ученика.

2.6. У зборници учитељи/наставници примјењују физичку дистанцу од 2 метра.

2.7. У учионицама могу боравити искључиво ученици и њихови учитељи/наставници.

2.8. Важно је омогућити редовно прање руку водом и течним сапуном након кориштења тоалета и када руке изгледају запрљано. Након прања руку течним сапуном и водом, руке треба осушити папирним убрбусима за једнократну употребу, који се након кориштења баца у намјенску канту за отпад, са поклопцем. Након прања, врши се дезинфекција руку.

2.9. У свакој школи директор је одговоран за контролу спровођења мјера, извјештавање и редовну комуникацију са релевантним институцијама.

2.10. У случају појаве симптома COVID-19 током боравка у школи, код било којег запосленог радника школе, исти се одмах удаљава са радног мјеста те о истом обавјештава директор који обавјештава хигијенско – епидемиолошку службу надлежног дома здравља која према званичном протоколу проводи епидемиолошко истраживање и проводи неопходне мјере према обољелом и контактима.

2.11. Дежурни наставници воде рачуна о придржавању мјера, о броју ученика у објекту, школском дворишту, размаку између ученика, указују ученицима на потребу придржавања мјера, кориштењу дезинфекционих средстава и заштитних маски и друго.

2.12. Уколико постоји потреба ученика за одлазак у тоалет, наставник је дужан омогућити ученику одлазак за вријеме трајања часа, како не би дошло до непотребног груписања ученика.

2.14. У школи је потребно створити климу која неће додатно оптеретити ученике и утицати на њихово ментално здравље, те ће бити неопходно да им се све мјере предоче на њима примјерен начин, без додатног оптерећења или изазивања nelaгоде (прилагодити им информације о вирусу, потреби прдржавања мјера, прања руку, дезинфекције, појаснити зашто наставници носе маске, зашто је потребно што више ограничити кретање ван учионице, зашто се не смију груписати и друго). Такође, веома је битно да се са родитељима разговара на примјерен начин, како би и родитељи са дјецом разговарали о понашању и придржавању мјера за вријеме боравка у школи.

2.15. Директор је дужан да направи план са јасним дефинисањем протока информација, односно ходограм ко, на који начин и кога обавјештава о сазнању о појави симптома или приликом уочавања истих, како и када реагују (родитељи, ученици, наставници, одјељењске старјешине, радници школа...). Са планом протока информација и ходограмом требају бити упознати сви радници школе као и родитељи, али и ученици.

2.16. Директор, као руководилац школе, иступа у име школе и након добијања информација, обавјештава друге институције о ситуацији, те са кризним штабом на нивоу локалне заједнице разматра мјере и њихово спровођење.

2.17. Плакате који ће радницима школа и ученицима пружити информације о вирусу и начину његовог ширења, значају придржавања мјера, као и начину правилног прања и дезинфекције руку, правилног ношења заштитне маске и др., школе треба да поставе на видна мјеста и у учионице, како би у сваком моменту били доступни свима. Такође, наведене информације потребно је визуализовати и кроз кратке видео-материјале дистрибуирати путем медија.

3. Препоруке за ученике

3.1. Родитељи/старатељи који имају симптоме заразне болести (повишена тјелесна температура, респираторни симптоми: кашаљ и кратак дах, бол у грлу, затим малаксалост, бол у мишићима, пролив, повраћање...), или код којих постоји сумња или потврђена COVID-19 инфекција, као и они који су били у контакту са особама са поврђеном инфекцијом узрокованој вирусом SARS-CoV-2, не смију доводити нити одводити дјецу из школа, нити улазити у вањске (двориште, врт, игралиште) и унутрашње просторе установе.

3.2. Ученици који имају симптоме заразних болести (повишена тјелесна температура, респираторни симптоми као кашаљ и кратак дах, бол у грлу, малаксалост, бол у мишићима, пролив, повраћање...) или код којих постоји сумња или потврђена COVID-19 инфекција, као и они који су били у контакту са особама са сумњом или поврђеном инфекцијом узрокованој вирусом SARS-CoV-2 (на примјер уколико је код члана домаћинства потврђена инфекција или је члан домаћинства у изолацији због сумње на инфекцију) остају код куће, те их родитељи/старатељи не смију доводити у школу.

3.3. Прије поласка ученика у школу родитељи/старатељи врше провјеру физичког стања дјетета и његове тјелесне температуре.

3.4. Ученике континуирано подстицати на одржавање хигијене и правилно понашање у контексту спречавања појаве инфекције. Обавезно је омогућити редовно прање руку водом и течним сапуном након кориштења тоалета и када руке изгледају запрљано. Након прања руку течним сапуном и водом, руке треба осушити папирним убрбусима за једнократну употребу, који се након кориштења баца у намјенску канту за отпад, са поклопцем. Након прања, врши се дезинфекција руку према стручним препорукама. Прије уласка у учионицу, дјеца обавезно дезинфикују руке прије почетка наставе. Учитељ/наставник који реализује први час дужан је да помогне ученицима приликом дезинфекције руку након чега оставља дезинфекционо средство на предвиђено мјесто.

3.6. Ученици обавезно носе заштитне маске за вријеме кретања по ходнику школе и приликом одласка у тоалет и усменог одговарања за вријеме часа. Препоручује се да ученици носе маску и током трајања часа. Начин кориштења маски подразумијева адекватан начин стављања и употребе маске, те њено хигијенско одлагање у отпад. Свака манипулација са маском, прије и после употребе захтијева прање и дезинфекцију руку. За ученике се препоручује ношење памучних маски. Сваки ученик треба да има резервну маску у случају оштећења или прљања.

3.7. Ако ученик развије симптоме COVID-19 током боравка у школи одмах се обавјештавају родитељи, који у најкраћем року требају доћи по дијете. Уједно, учитељ/наставник о истом

обавјештава директора који, даље, обавјештава хигијенско – епидемиолошку службу надлежног дома здравља која спроводи епидемиолошко истраживање и неопходне епидемиолошке мјере у овом случају, те Министарство просвјете и културе у Влади Републике Српске.

3.9. Дјеца на болничком лијечењу, као и дјеца у изолацији похађају наставу на даљину, као и дјеца која болују од хроничних болести, а имају мишљење надлежног доктора да се препоручује настава на даљину. Наставно особље треба да планира вријеме за ученике који прате наставу на даљину, за све информације, појашњења и друго. Школа треба да користи све могуће капацитете за организовање наставе на овакав начин, а директор школе одлучује за који вид подршке ће се определијелити, у сарадњи са Министарством просвјете и културе у Влади Републике Српске и Републичким педагошким заводом Републике Српске.

3.10. Организовање продуженог боравка и јутарњег чувања треба планирати поштујући прописане хигијенско-епидемиолошке мјере.

3.11. Није препоручљиво да ученици излазе за вријеме малог одмора, осим у сврху одласка у тоалет када обавезно носе маске. Уколико постоји потреба за одлазак у тоалет, омогућити ученику одлазак за вријеме трајања часа, како не би дошло до непотребног груписања ученика.

3.12. Кабинетску наставу организовати по потреби, за предмете код којих процес учења захтијева присуство у кабинету.

Директор
Бранислав Зељковић, магистар фармације

Препорука за употребу маски у школама у Републици Српској

Институт за јавно здравство Републике Српске даје сљедеће препоруке за употребу маски у школама.

Значај ношења маски

Особе које су заражене са COVID-19, а које још увијек немају симптоме или су им симптоми благо испољени или кратко трају, могу бити преносиоци ове болести.

COVID-19 се најчешће преноси путем капљица које заражене особе избацују из уста током говора, нарочито гласног говора, пјевања, кихања, кашљања...

Ношење маски за лице међу становништвом је првенствено потребно да бисмо боље контролисали ширење инфекције са особа које немају симптоме или су им симптоми врло благи, на здраве особе. Ова мјера је посебно важна када је висок ниво трансмисије вируса у заједници, односно када у заједници имамо знатан број заражених особа. Велика је улога маски такође у смањењу количине вируса којој је особа која носи маску изложена ако дође у контакт са зараженом особом, тј. у смањењу инфективне дозе. Према досадашњим показатељима, управо инфективна доза често одређује тежину клиничке слике COVID-19.

У складу са наведеним, ношење маски има највећи заштитни ефекат ако ову мјеру поштују све особе, тј. ако маску носе и они који су заражени, а то још не знају па се крећу и контактирају са другим људима, и они који су здрави. Ношењем маски се такође смањује тенденција додиривања уста, носа и очију, те је то додатни вид заштите од COVID-19.

Битно је нагласити да маске за лице нису замјена за остале превентивне мјере као што су редовно и правилно прање руку, одржавање респираторне хигијене (кашљање или кихање у марамицу која се одмах баца у корпу за смеће или, у недостатку марамице, у лакат), одржавање физичке удаљености од 2 метра од других особа те избјегавање додиривања уста, носа и очију. Ове мјере се морају поштовати и када се носи заштитна маска, како бисмо остварили адекватан ниво заштите.

Врсте маски

Медицинске маске за лице (хируршке маске) су маске за једнократну употребу и имају двојаку намену: да ограниче прелазак вируса COVID-19 од особе која носи маску у спољашњу средину и да ограничи пролазак вируса из спољашње средине до особе која носи маску. Ове маске су првенствено намијењене здравственим радницима и ефикасне су само ако се правилно користе, односно ако се приликом стављања и скидања маске поштује прописана процедура.

Немедицинске маске за лице су направљене од различитих врста материјала. Препорука Свјетске здравствене организације је да се користе вишеслојне платнене маске, најбоље трослојне. Идеална комбинација материјала за вишеслојну платнену маску је сљедећа:

- унутрашњи слој маске да буде од хидрофилног материјала (који добро упија течност, као што је памук),
- вањски слој да буде од хидрофобног материјала (као што су полипропилен, полиестер или њихова комбинација), који може да смањи могућност да се, уколико дође до контаминације вањске стране маске, она пренесе до носа и уста особе која носи маску,
- средњи слој маске да буде од нетканог хидрофобног материјала као пропилен или да буде памучни слој, са циљем да се побољша филтрација и задрже капљице.

Маске за лице које су направљене од платна могу се прати, при чему треба водити рачуна да се прање врши на температури која није испод 60°C и да се за прање користи детерџент за веш. Након прања и сушења, маску је неопходно препеглати.

Напомена: Маске које су се појавиле на тржишту, направљене од провидне пластике, које имају изглед визира и не налијежу на лице, немају адекватну заштитну улогу и не могу се користити за заштиту од ширења COVID-19.

Препоруке за ученике везано за ношење заштитних маски

Сви ученици у Републици Српској обавезно треба да носе заштитне маске приликом уласка у школу и изласка из школе, одласка у тоалет и у свим другим ситуацијама када су изван свог разреда, односно на мјестима гдје се сусрећу са дјецом из других одјељења/разреда.

За ученике од првог до петог разреда основне школе, могућност ношење маске током часа се процјењује од стране надлежног наставника. Да би ношење маске имало ефекта, битно је да дјеца носе маске адекватне величине (маска мора да налијеже на лице, у супротном нема довољну заштитну улогу) и да је носе правилно, без скидања, помјерања и додиривања рукама. Како је поштовање ових принципа мање код млађе дјеце, и ефекат ношења маске је, према истраживањима, нижи него код старијих особа.

Уколико наставник процијени да дјеца до петог разреда основне школе могу користити маску на правилан начин и без значајног ометања процеса учења, кориштење маске током наставе се поштује и у овој доби, нарочито у ситуацији када је висок ниво преношења COVID-19 у заједници.

Ученици од шестог до деветог разреда основне школе и ученици средњих школа обавезно треба да носе маске током усменог одговарања, а препоручује се да маске носе и током цијелог часа, с обзиром на учесталији пренос инфекције у тој доби, бољу сарадњу у смислу правилне употребе маске и посљедично већи ефекат ове мјере у наведеној доби, те чињеницу да више наставника у току школског дана буде у контакту са ученицима ове доби.

Препорука Свјетске здравствене организације је да особе старије од 12 година носе маске у складу са препорукама за одрасле особе, те је ово у складу са обавезом ношења маски у затвореном простору у Републици Српској.

Дјеца могу да носе једнократне медицинске маске или платнене маске, зависно од доступности. Битно је да је маска одговарајуће величине, те да добро налијеже на лице (ако је маска велика, неће имати адекватан заштитни ефекат).

С обзиром на дужину трајања наставе, потребно је да ученици увијек имају и резервну маску, уколико се она коју носе оштети, запрља или покваси, јер се у том случају маска мора замијенити. Маска се треба промијенити барем након три до четири сата, уколико се прије тога не запрља/покваси.

Једнократна медицинска маска се мора бацити, а платнена маска се мора опрати и опеглати, након једног кориштења.

Иако кориштење заштитних маски има посебан значај када су у питању дјеца која имају здравствене проблеме (алергије, астму, дијабетес, системске болести и др.) или су склона честим инфекцијама респираторног система, поједини ученици усљед одређених здравствених стања нису у могућности да правилно носе маске или их не могу носити током цијеле наставе. То могу бити особе са одређеним хроничним респираторним болестима (ове ситуације не треба замијенити са респираторним симптомима који могу бити карактеристични за COVID-19 када је ношење маске обавезно), особе са одређеним облицима инвалидитета, особе које из одређених разлога не могу скинути маску без помоћи других и сл. Код ових ученика се не смије инсистирати на сталној употреби маски, али је потребно да наставници/професори потичу друге ученике које бораве у истој учионици на досљедно и правилно ношење маске, јер маска штити како особу која носи маску тако и особе у њеној околини.

Препоруке за наставнике и остале запослене у школама везано за ношење заштитних маски

Ношење заштитних маски у затвореном простору у којем борави више особа је обавезно у Републици Српској, што важи и за наставни кадар и све остале запослене у школама. Они заштитне маске треба да носе сво вријеме проведено у школи, што укључује и вријеме наставе.

Такође могу носити једнократне медицинске маске или вишеслојне платнене маске. Да би ношење маски од стране запослених у школи имало ефекта, маске се морају носити конзистентно, на исправан начин, да добро налијежу на лице и да покривају нос и уста. Маску би требали промијенити барем након три до четири сата ношења, или раније уколико се оштети, покваси или запрља.

Наставно особље мора да пружа примјер ученицима за правилно и досљедно поштовање свих епидемиолошких мјера за превенцију и контролу инфекције у школама, укључујући ношење заштитних маски.

*Препоруке су подложне измјени у складу са промјенама епидемиолошке ситуације.

Директор
Бранислав Зељковић, магистар фармације

